

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2015

JÖNKÖPINGS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2016

Fortsatt optimism bland länets företag

Arbetsmarknaden i Jönköping påverkas under 2016 av en global konjunktur som utvecklas i långsam takt. Den för Sverige och länet så viktiga exportindustrin lyfter inte då de viktigaste marknaderna i Europa bara växer långsamt. Det är i stället den inhemska efterfrågan, som drivs av köpstarka hushåll, som förklarar den svenska tillväxten under prognosperioden.

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2015 beskriver utvecklingen på länets arbetsmarknad och bygger på den intervjuundersökning som Arbetsförmedlingen har genomfört under hösten. Undersökningen visar att arbetsgivarna i Jönköping är fortsatt positiva när det kommer till en bedömning av efterfrågan av deras varor och tjänster det kommande halvåret. Fem av tio intervjuade arbetsgivare tror på en ökning. Mest optimistiska är företagen inom den privata tjänstesektorn samt arbetsgivarna inom utbildning, vård och omsorg. På längre sikt, 6-12 månader framåt, ökar optimismen något och en klar majoritet tror på en ökad efterfrågan.

Fler arbetstillfällen i länet 2016

Prognosundersökningen ger en positiv bild vad gäller efterfrågan på arbetskraft. Många av de tillfrågade arbetsställena i undersökningen förutser ett ökat personalbehov det kommande åren och läget har ljusnat i jämförelse med vårens undersökning. Detta resultat pekar på en ökad sysselsättning för 2016. Jobbtillväxten kommer vara störst inom branschgruppen privata tjänster samt bygg, men även arbetsgivare inom offentlig sektor behöver nyanställa. Sysselsättningen inom jord- och skogsbruk och industri bedöms kvarstå på mer eller mindre oförändrad nivå under 2016. Men att antalet arbetstillfällen inom industrin inte förväntas minska är i sig ett trendbrott och extra positivt för ett industrilän. Sammantaget bedömer Arbetsförmedlingen att sysselsättningen i länet ökar med knappt 1 700 personer 2016.

Något fler arbetslösa mot slutet av prognosperioden

Arbetslösheten bedöms att öka något mot slutet 2016, men utvecklingen dit är varken linjär eller entydigt negativ. I takt med att arbetsmarknaden fortsätter att förbättras och sysselsättningen ökar får allt fler människor ett arbete. Samtidigt ökar antalet personer i arbetskraften rejält,

det vill säga de som vill och kan ta ett arbete blir allt fler i länet vilket ökar på arbetslösheten. En allt större del av de som finns inskrivna på Arbetsförmedlingen står också längre ifrån arbetsmarknaden och behöver i genomsnitt längre tid på sig för att hitta ett jobb. Sammantaget innebär detta att arbetslösheten bedöms börja öka något mot hösten 2016. Förändringarna i arbetslöshet kommer alltså vara små under prognosperioden. I relation till den registerbaserade arbetskraften innebär detta en arbetslöshet på strax under 7 procent mot slutet av 2016.

Flera bristyrken trots många arbetslösa

Även under 2016 kommer det att finnas en rad yrken där länets arbetsgivare får det svårt att hitta personal. Detta samtidigt som det finns över 11 000 arbetslösa och allt fler människor som söker sig till arbetsmarknaden. Svårast är det för de arbetsgivare som söker specialiserad personal med längre eftergymnasial utbildning eller med hög grad av yrkesskicklighet. Bristyrken finns inom nästan alla sektorer, men det är inom den offentliga sektorn bristerna är vanligast och allvarligast.

Stora utmaningar på en stark arbetsmarknad

Jönköpings län har av tradition en stark arbetsmarknad – och har landet fjärde lägsta arbetslöshet – men arbetslösheten inte jämt fördelad över befolkningen utan vissa grupper är mer utsatta än andra. De arbetssökande som av Arbetsförmedlingen definierats som mer utsatta utifrån deras ökade risk för arbetslöshet utgör över 70 procent av de arbetssökande och andelen kommer att öka under prognosperioden. En del i gruppen saknar gymnasial utbildning och möter en tuff arbetsmarknad under prognosperioden. Konkurrensen om de enklare jobben, som inte ställer krav på längre eftergymnasial utbildning eller hantverksskicklighet, förblir hård. Samtidigt finns det bristyrken och fler än var fjärde arbetsgivare uppger att de upplevt brist vid rekryteringsförsök under det senaste halvåret. Denna mismatch – eller tudelning på arbetsmarknaden – är ett växande problem och en utmaning för arbetsmarknadspolitiken de kommande åren.

En stor del av de utomeuropiskt arbetslösa är i behov av grundläggande utbildningsinsatser för att kunna konkurrera om de lediga jobben. I Jönköpings län saknar nästan fyra av tio grundläggande utbildning, det vill säga motsvarande svensk grundskola (bland de svenskfödda är motsvarande siffra 5 procent). Gruppen är självfallet i behov av utbildning men det kommer behövas mer och kraftigare arbetsmarknadspolitik för att gruppen skall få permanent fotfäste på den svenska arbetsmarknaden. I detta sammanhang är olika former av anställningsstöd och subventioner en viktig del och ett komplement till utbildningsinsatserna.

Mot bakgrund av sammansättningen av de arbetssökande blir det en stor utmaning för Arbetsförmedlingen och samhället att inkludera fler på arbetsmarknaden. Det handlar om att erbjuda fler vägar in i arbete för den som står långt ifrån arbetsmarknaden. Exempel på detta är förbättrade möjligheter att läsa in gymnasiebetyg, effektivare valideringsprocesser, nya anställningsstöd eller ett bättre utbyggt lärlingssystem. I denna strävan kommer Arbetsförmedlingen att behöva samverka med en rad aktörer, inte minst utbildningsväsendet och kommunerna.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår
webbplats: arbetsformedlingen.se/prognoser